

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ ÁLTAL AKKREDITÁLT NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNY

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-916/2020. számú ügyben
az Információs és Technológiai Minisztérium
közérdekű bejelentést kezelő gyakorlatával összefüggésben

Előadó: dr. Baksa Zsuzsanna

Érintett szervek: Információs és Technológiai Minisztérium

2020.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-916/2020. számú ügyben**

Előadó: dr. Baksa Zsuzsanna

Az eljárás megindítása

Az érintett ügy előzményeként az alapvető jogok biztosa AJB-640/2017. számon jelentést bocsátott ki. A panaszos a jelen vizsgálatot indikáló, közérdekű bejelentés kezelésére irányuló felülvizsgálati kérelmében kiemelte, hogy tárgyi beadványa „az alapügyhöz kapcsolódik, de tartalmilag nem érinti a jelentésben lezárt vizsgálatot”.

Az Információs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) jogelődjének, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnak (a továbbiakban: NFM) címzett beadványában a bejelentő kifogásolta a Püspökszilágy Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által, 2015 szeptemberében 2015/2. számon minden háztartásba eljuttatott hírlevelének tartalmát. Álláspontja szerint a hírlevél alapján valószínűsíthető volt a bejelentő korábbi – az NFM, az Országos Atomenergia Hivatal, mint támogató és az Izotóp Tájékoztató Társulás, mint támogató között a 2011, 2012, 2013. és 2014. években létrejött támogatási szerződések NFM általi vizsgálatát kezdeményező – közérdekű bejelentésének tartalma, továbbá a közérdekű bejelentéssel egy időben megtett rendőrségi feljelentésre utalva, a bejelentő és feltehetően a közérdekű bejelentést aláíró további személyek adatainak felfedése is.

A hírlevél tartalma miatt a bejelentő 2015. szeptember 30-án panasszal fordult az NFM Intézményfelügyeleti és Számviteli Főosztályának vezetőjéhez. A bejelentők nevében kérte, hogy vizsgálják meg, történt-e a közérdekű bejelentés kezelésével kapcsolatban szabálytalanság. Mivel választ beadványára nem kapott, ezt követően 2017. december 10-én tájékoztatás kéréssel fordult a minisztérium felé, amelyre szintén nem érkezett válasz.

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 38/A. § alapján az alapvető jogok biztosa vizsgálja a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)-k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát.

Mivel a beadvánnyal összefüggésben – az elmaradt tájékoztatás okán – felmerült a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, a petíciós jog, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye sérelmének gyanúja, ezért hivatali elődöm vizsgálatot indított, amely során megkereste az ITM-et.

Az érintett alapvető jogok

A jogállamiság, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: „*Magyarország független demokratikus jogállam.*” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog: „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.*” [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]

Petíciós jog: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.” [Alaptörvény XXV. cikk]

Az alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.), (a továbbiakban: Alaptörvény)
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.)
- a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pkbt.)

Megállapított tényállás

A beadvány tartalma

1. A bejelentő **2015. szeptember 30-i** elektronikus beadványában az NFM Intézményfelügyeleti és Számviteli Főosztályának vezetőjét arról tájékoztatta, hogy az ugyanazon nap kelt, Püspökszilágy Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által a lakosság tájékoztatására kiadott hírlevél¹ nevesítette az NFM-nél – a fentiekben részletezett tárgyban benyújtott – közérdekű bejelentés alapján indult vizsgálatot, és véleménye szerint fenyegetést fogalmaz meg a közérdekű bejelentést aláírók személyével kapcsolatban a Pkbt. **közérdekű bejelentők adatainak zártan történő kezelésére** vonatkozó rendelkezések ellenére. Egyúttal a címzett Főosztály vezetőjét vizsgálatra kérte, hogy **történt-e a** – 2015. augusztus 24. napján az NFM-nek benyújtott – **közérdekű bejelentés kezelésével kapcsolatban szabálytalanság.**

2. Mivel választ beadványára nem kapott, ezt követően a panaszos **2017. december 10-én tájékoztatás kéréssel** fordult az NFM felé, amelyben részletesen kifejtette, hogy 2015. szeptember 30-án 14 óra 18 perckor az NFM megnevezett főosztályvezetőjének, illetve párhuzamosan az ügyfélszolgálatnak címzett e-mailjében „tájékoztatás közérdekű bejelentés kezelésével kapcsolatban” tárgy megjelöléssel, a közérdekű bejelentők képviselőjében elektronikus levelet küldött. Kifejtette, hogy a beadványban a 2015. augusztus 24. napján az NFM-nek benyújtott közérdekű bejelentés kezelésével kapcsolatos visszasságok miatt vizsgálat lefolytatását kezdeményezte a közérdekű bejelentők képviselőjében. Beadványára azonban válasz nem érkezett, ezért kérte a minisztérium tájékoztatását – figyelemmel az eltelt időre – a beadványban megfogalmazott aggályok kivizsgálásával és a megtett intézkedésekkel kapcsolatban.

A 2017 decemberi tájékoztatáskérésre szintén nem érkezett válasz.

3. Ezt követően, 2018. január 24-én az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához intézett **közérdekű bejelentés kezelésére irányuló felülvizsgálati kérelmében** kiemelte,

¹ A 2015/2. számú hírlevél kifogásolt része így szól:

„Sajnálatos, hogy az amúgy is nehéz helyzetben lévő önkormányzatot néhány a faluban „élő” személy még mindig nemtelen eszközökkel gátolja a helyreállításban, a biztonság megeremtésében. (...) Sajnos a feljelentés hullám is tovább folytatódik, a notórius feljelentők – akiknek személye ma már mindenki előtt ismert – már a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumot ostromolja. Véleményünk szerint bele vannak betegegvedve a település támogatásába, amit már nem a barátai pocskolnak el, ami persze nekik akkor nem fáj. Evekkel ezelőtt lezárt, elfogadott és az előírásoknak megfelelően elszámolt fejlesztési pénzeszegek felülvizsgálatát kéri éjjel, nappal. Mi a cél, hol a köz érdeke? Talán csak nem az a terv, hogy a község ITT támogatását felfüggesztesse? Talán így szeretné elérni a Jalu teljes tönkretételét?”

hogy tárgyi beadványa „az alapügyhöz kapcsolódik, de tartalmilag nem érinti a jelentésben lezárt vizsgálatot”.

Az ügyben tett intézkedések

1. A felülvizsgálati kérelem alapján **2018. március 6-án hivatali elődöm megkereste az NFM gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkárát** és az alábbiakról kért tájékoztatást.

- 1) Eleget tett-e a minisztérium a hozzá 2017. december 10-én beérkezett közérdekű bejelentés elintézése kapcsán a Pkbt. előírásainak?
- 2) Álláspontja szerint a 2017. december 10-én megírt bejelentés azonos tartalmú-e a 2015. szeptember 30-ai beadvánnyal; a Pkbt. 2/A. §-ra tekintettel mellőzte-e a válaszadást?
- 3) Tudomásom szerint a panaszos több püspökszilágyi lakossal együtt, név, lakcím megadása mellett közvetlenül fordult 2015 augusztusában a minisztériumhoz. Kértek-e a bejelentők anonimitást a bejelentés benyújtásakor?
- 4) A minisztérium vizsgálata lefolytatása során közvetlenül megkereste-e az érintett önkormányzatot? Amennyiben igen, a közérdekű bejelentők adatait továbbította-e az önkormányzat részére? Álláspontja szerint a település képviselő-testülete számára nyilvánvaló volt a bejelentő(k) személye a bejelentések nagy száma és a településen belül kialakult érdekellentét okán.
- 5) Megalapozottnak látja-e a bejelentésben előadottakat; amennyiben igen, úgy milyen intézkedéseket kíván kezdeményezni a sérelem orvoslása vagy megszüntetése érdekében?

2. Tekintettel arra, hogy az NFM-től a megkeresésre 2018 nyaráig nem érkezett válasz, munkatársam rövid úton jelezte ezt az érintett államtitkárság felé, ahol telefonon arról tájékoztatták, hogy a válaszadás előkészítése folyamatban van. **2018. szeptember 24-én kelt sürgetésben** hivatali elődöm ismételten felhívta a jogutód ITM jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkárának figyelmét az elmaradt válaszadásra.

3. Ezt követően **2019 márciusában, áprilisában és augusztusban** ismételten rövid úton jelezte munkatársam a válaszadás hiányát a korábbi ügyintéző, kapcsolattartó felé.

Végezetül **2019. október 8-án, az ITM gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkárától** – jelentős késedelemmel, mintegy 16 hónappal a megkeresés keltét követően – **érkezett válasz.**

Az ITM válasza

Az ITM válaszában kitért a tényállásban eddig ismertetettekre, majd arról tájékoztattott, hogy a **2015. szeptember 30-i** megkeresést megvizsgálták és tekintettel arra, hogy **a bejelentő a levél tárgyában és tartalmában sem jelezte, hogy közérdekű bejelentést kíván tenni**, vagy közérdekű adatkérést intéz a minisztériumhoz, a tárca **a korábbi (2015. augusztus 24-i) közérdekű bejelentés kiegészítéseként kezelte az ügyet.**

Ezt követően **2015. december 10-én** arról tájékoztatták a bejelentőt, hogy a bejelentés teljes dokumentációját átadták a Pest Megyei Rendőr-Főkapitányság Bűnügyi Igazgatósága, Gazdaságvédelmi Osztálya részére, ezzel egyidejűleg **a bejelentés vizsgálatának lezárásáról informáltak.**

A panaszos ugyanezen a napon ismét elektronikus levelet küldött a minisztérium részére, amelyben a korábbi, 2015. szeptember 30-i e-mailjével kapcsolatban érdeklődött, ami a minisztérium álláspontja szerint a korábbi (augusztusi) közérdekű bejelentés számos kiegészítésének egyike volt.

A tárcza az elektronikus megkeresést megvizsgálta és tekintettel az előzményre, illetve újra arra hivatkozva, hogy **a bejelentő nem kezelte közérdekű bejelentésként**, vagy közérdekű adatkérésként megkeresését, azt ismételten a korábbi, a minisztérium által már lezárt (2015. augusztus 24-i) közérdekű bejelentés részének tekintette.

A megkeresésben feltett kérdésekre az alábbi válaszokat adta:

- 1) A minisztériumhoz 2017. december 10-én beérkezett megkeresés – melynek tárgya „Tájékoztatáskérés” volt – a Pkbt. előírásainak nem felelt meg, az nem volt elkülönült közérdekű bejelentésként kezelhető.
- 2) Tekintettel arra, hogy a panaszos a 2017. december 10-én írt levelét nem kezelte közérdekű bejelentésként, vagy közérdekű adatkérésként, továbbá előzményként egy általa 2015. szeptember 30-án már megküldött olyan e-mailt csatolt, mely a korábbi (augusztusi) közérdekű bejelentés számos kiegészítésének egyike volt, a tárcza azt a korábbi, a minisztérium által már lezárt (2015. augusztus 24-i) közérdekű bejelentés részeként kezelte.
- 3) Panaszos – több püspökszilágyi lakossal együtt – a 2015. augusztus 24-én tett bejelentésének kiegészítésével 2015 augusztusa és novembere között több esetben is megkereste a tárcát, egyes esetekben név és lakcím megadásával. A bejelentők egyik esetben sem kértek anonimitást, ennek ellenére a minisztérium a Pkbt. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kezelte a bejelentők adatait.
- 4) A minisztérium a 2015. augusztus 24-i bejelentés vizsgálata során közvetlenül nem kereste meg az érintett önkormányzatot. Tekintettel a bejelentések nagy számára és a településen belül kialakult érdeklentésre, továbbá arra, hogy a bejelentő a megkereséseit, bejelentéseit egy bárki által elérhető internetes felületről továbbította és közzétette, feltételezhetően az érintett település képviselő testülete számára ismert lehetett a bejelentő(k) személye.
- 5) A bejelentésben előadottakat a fentiek okán a minisztérium nem tartotta megalapozottnak.

A vizsgálat megállapításai

A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 38/A. § alapján az alapvető jogok biztosa vizsgálja a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)-k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium, csakúgy mint jogelődje a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, mint közigazgatási szerv az alapvető jogok biztosa által vizsgálható hatóságnak minősül.

Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az alapjogi biztos az intézmény létrejötte óta mindig is következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos

elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásai mentén – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.” [22/2012. (V. 11.) AB határozat]. Arra is rámutatott, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Az Alkotmánybíróság az – Alaptörvény negyedik módosításának hatályba lépését követően meghozott – 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában elvi élel mondta ki azt, hogy „[a]z Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket.”

Az idézett elvi jelentőségű tétellel összhangban, vizsgálati megállapításaim megfogalmazása, az egyes alapjogok, alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági iránymutatás megszületéséig, az alkotmányszöveg változását, a tartalmi, illetve kontextuális egyezőséget is figyelembe véve – az alapvető jogok biztosaként továbbra is irányadónak tekintem az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően meghozott határozatai indokolásában kifejtett érveket, jogelveket és összefüggéseket.

1. Az Alaptörvény XXIV. cikke (1) bekezdése értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*

Az Alaptörvény hatálybalépését megelőzően az Alkotmány a *tisztességes eljáráshoz való jogot* explicite ugyan nem nevesítette, ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az a független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a jogbiztonság elvéből levezethető eljárási garanciák egymásra vonatkoztatásával tartalmilag levezetett olyan alkotmányos alapjogot jelent, amely komplex követelményrendszert testesít meg, magában foglalva valamennyi, a jogállamiság értékrendjének megfelelő eljárási alapelvet és normát. A 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvény már *expressis verbis* tartalmazza a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való jogot, rögzítve, hogy a közhatalmú szervek, hatóságok az ügyeket részrehajlás nélkül, tisztességes módon, ésszerű határidőn belül intézzék, döntéseiket pedig a törvényben meghatározottak szerint indokolják. A tisztességes eljárás követelménye olyan *minőség*, amelyet az *eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni*, [6/1998. (III. 11.) AB határozat] és amely *hatékony gátját képezi a garanciális szabályok szándékolt félretételének, félreértelmezésének, az egységes jogalkalmazás hiányából, a kiszámíthatatlanságból következő tényleges és eshetőleges érdek- és jogsérelmek bekövetkezésének.* Ezt tükrözik azok a korábbi AB határozatok is, amelyek újra meg újra kihangsúlyozták: *a közvetlen alkotmányi garanciák gazdaságossági és célszerűségi okokból, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszerűség követelményének érvényesülése címén sem mellőzhetők.* [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, 5/1999. (III. 31.) AB határozat, 422/B/1999. AB határozat]

A 6/1998. (III. 11.) AB határozat a következőt is kimondta: *Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartásának dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.* A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során tehát túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikke érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy mind az

egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését.

2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam.*

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. [9/1992. (I. 30.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság szerint az alanyi jogok érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság alkotmányos követelményéből erednek, de szoros kapcsolatban állnak a jogegyenlőséggel, törvény előtti egyenlőséggel is. A megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban ugyanis a jogbiztonság az, ami sérelmet szenved. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, 75/1995. (XI. 21.) AB határozat] Ezért alapvetőek a jogbiztonság követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek is csak a jog által meghatározott keretek között fejthetik ki a tevékenységüket. [56/1991. (XI.8.) AB határozat]

3. Mindezek alapját képezi az Alaptörvény XXV. cikke, amelynek értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez. A petíciós jog klasszikus tartalma alapján ugyanis két fogalmi elemmel bír; nemcsak a kérelem, panasz, illetve javaslat benyújtását akár egyénileg akár kollektíven, hanem a közhatalmat gyakorló szerv válaszadását is, ami magával vonja, hogy az adott ügygel foglalkoznia kell.* Az Alkotmánybíróság értelmezésében *mindenkinek joga van arra, hogy egyedül vagy másokkal együttesen írásban kérelmet vagy panaszt terjesszen elő azokhoz az illetékes állami szervekhez, amelyeknek a külön jogszabályok által megállapított egyik alapvető funkciója azok elbírálása és orvoslása.* [987/B/1990. AB hat.]

Ezek együttes vizsgálata adja ki a jelen ügy szempontjából lényeges alapjogi tartalmat, amely szerint a vizsgálat alá vonható állami szervek *alapjogi kötelezettsége felőleli mind az eljárás lefolytatásának tényét, mind annak minőségét.*

Az ügy érdemében

1. A bejelentésből, valamint a megkeresésre kapott válaszból a vizsgálat során az alábbi megállapításokat tettem.

1.1. A közérdekű bejelentés

A Pkbt. 1. § (1) bekezdése szerint az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek a panaszokat és a közérdekű bejelentéseket e törvény (Pkbt.) szerint kötelesek elintézni. A Pkbt. tárgyi hatályáról a (3) bekezdés szól: e szerint a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. Közérdekű bejelentéssel a (4) bekezdés értelmében bárki fordulhat a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez.

A panaszos **2015. augusztus 24-i beadványa** – az AJB-640/2017. sz. jelentés tárgya, az eredeti bejelentés, amely a jelen vizsgálat tárgyát nem képezi – a fentiek alapján **közérdekű bejelentésnek** minősült.

1.2. A közérdekű bejelentés intézésének felülvizsgálata

A jelen vizsgálat alapjául szolgáló **2015. szeptember 30-i beadvány**, majd ezt követően a **2017. december 10-i** is, tartalma szerint egyértelműen az eredeti **közérdekű bejelentés vizsgálatának körülményeit, a bejelentés kezelése során esetlegesen felmerült szabálytalanságokat kifogásolta**, e tekintetben tehát az Ajbt., 2014. január 1-je óta hatályos 38/A. §- alapján **közérdekű bejelentés megfelelő intézésére irányult**. *Az alapvető jogok biztosa vizsgálja a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerinti közérdekű bejelentéseknek a 18. § (1) bekezdés a)-k) pontja szerinti hatóságok általi kezelésének gyakorlatát, valamint kérelemre az egyes közérdekű bejelentések megfelelő intézését.*

Az erre irányuló „kérelem”, „beadvány” tartalma alapján panasznak tekinthető. A Pkbt. 1. § (5) bekezdés alapján **„Ha a panaszt vagy a közérdekű bejelentést nem az eljárásra jogosult szervhez tették meg, a panaszt vagy a közérdekű bejelentést a beérkezésétől számított nyolc napon belül az eljárásra jogosult szervhez át kell tenni. Az áttételről a panaszt vagy a közérdekű bejelentőt az áttétellel egyidejűleg értesíteni kell.”**

Az ITM a hatáskörrel rendelkező szervről nem tájékoztatta a panaszost, és a beadványt további intézkedésre nem tette át hivatalomhoz ezzel **a petíciós jog, a jogbiztonság és a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való alapjogok sérelmét okozta.**

A továbbiakban álláspontom szerint **visszásnak** tekinthető az **ITM ügyben tanúsított panasz/közérdekű bejelentés kezelő gyakorlata is.**

A Pkbt. 2. § (5) bekezdése alapján, *az írásbeli értesítés mellőzhető, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézéséről a panaszost vagy közérdekű bejelentőt szóban tájékoztatták, aki a tájékoztatást tudomásul vette. A 2/A. § (1) bekezdés szerint pedig a korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos vagy közérdekű bejelentő által tett ismételt panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata mellőzhető.*

Fentiek alapján megállapítom, hogy a bejelentő sorozatos, számos témakört érintő, esetenként kiegészítésként benyújtott közérdekű bejelentései jelentős mértékben megnehezíthették az eljáró szerv ügyintézését.

Ugyanakkor, **a gyakori bejelentések ellenére sem indokolható és véleményem szerint téves, nem releváns a minisztérium mindkét beadvány (2015. szeptember 30. és 2017. december 10.) vonatkozásában a válasz elmaradásának indokaként megfogalmazott azon álláspontja, hogy ezt a levelet a „bejelentő nem kezelte közérdekű bejelentésként”, hiszen álláspontom szerint azt az ITM-nek kellett volna tartalma szerint beazonosítani, és azt a felülvizsgálatra hatáskörrel rendelkező szervhez továbbítani.**

2. Végezetül szükségesnek tartom megállapítani az alábbiakat. Az Ajbt. 25. § (2) bekezdése szerint, ha a vizsgált hatóság az együttműködéssel kapcsolatos kötelezettségét megalapozott indok nélkül nem vagy késedelmesen teljesíti, az alapvető jogok biztosa e tényt jelentésében rögzíti, és azt az éves beszámolójában külön kiemeli.

3. Összefoglalás

Tekintettel arra, hogy az ITM a bejelentések kezelését kifogásoló beadványokra egyáltalán nem, az ombudsmani megkeresésre jelentős, 16 havi késedelemmel válaszolt, a közérdekű bejelentő válaszhoz való jogát kiüresítve, az Ajbt.-ben és a Pkbt.-ben előírt eljárási

szabályok rendelkezéseit megsértette a petíciós jog, a jogbiztonság és a hatósági ügyek tisztességes intézéséhez való alapjogok sérelmét okozta.

Az eredeti bejelentés vizsgálatának kezelését érintő – a bejelentés tartalmának, a bejelentők személyes adatainak felfedése vagy zártan kezelése –szabálytalanság vonatkozásában nem tettem megállapításokat.

Intézkedéseim

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem az **innovációs és technológiai minisztert**, hogy intézkedjen a jelentésben feltárt alapvető jogokat érintő visszasságok jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzéséről azzal, hogy

- a minisztérium eljáró szervezeti egységei fokozott figyelmet fordítsanak a közérdekű bejelentések intézése, és azok felülvizsgálatára irányuló kérelmek elkülönítésére, valamint a vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartására;
- az Ajbt. az alapvető jogok biztosának eljárását és intézkedéseit rögzítő III. Fejezetének 10. pont, 21. § (2) bekezdésében, az (1) a)-b) pontja szerinti megkeresésekre a jogszabályban előírt határidőn belül válaszoljanak.

Budapest, 2020. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos